

особливостями української кухні, незвичними для них рецептами, скуштувати суто українські смачні страви та поспілкуватися у теплій дружній атмосфері. Спільно зі студентськими органами самоврядування для студентів-іноземців регулярно організуються заходи, стилізовані під народні традиційні свята, наприклад, вечорниці, святкування на Масляну, Різдво. Слід зауважити, що серед українських студентів, що вчаться разом з іноземцями, завжди знаходяться охочі, які раді поділитися з гостями України веселими українськими звичаями, запросити їх, подарувати неймовірно красиві власні вироби (обереги чи вишитий рушник, вишиванку), або пригостити смачною обрядовою їжею – млинцями, кутею, пасками. Студенти-іноземці з великим задоволенням беруть участь у міжуніверситетських конкурсах народної української пісні або читців-декламаторів, концертах, зустрічах з колективами художньої самодіяльності, фестивалях (наприклад, у традиційному фестивалі «Подай руку дружби!»).

Саме у такому невимушеному спілкуванні та розширеному культурному полі значно швидше відбувається мовна та культурна адаптація студентів-іноземців, а культурознавчі заходи сприяють вдосконаленню та закріпленню мовних навичок.

УДК 378+4Укр+39

Олеся Штанюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РОЛЬ ВИВЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ФОЛЬКЛОРУ У СПРИЙНЯТТІ ЧУЖОРІДНОЇ КУЛЬТУРИ

Olesya Shtanyuk

Ternopil Ivan Pulya National Technical University, Ukraine

THE ROLE OF STUDYING OF NATIONAL FOLKLORE IN THE PERCEPTION OF A FOREIGN CULTURE

Звернення до фольклорних образів, сюжетів, художніх засобів – невід’ємна риса кожної національної культури. Значення фольклорного компонента саме для африканської культури залишається стрижневим.

Варто наголосити, що специфіка власне африканського фольклору полягає в його прагматичній програмі релігійно-етичного спрямування, а також в особливій комунікативній значущості. Як тисячолітня форма зберігання історичної пам’яті, фольклор для африканських культур залишається основою місіонерської форми пропаганди традиційної спадщини (спостереження У. Далгат), на що вказують численні сучасні обробки народних казок, а також творів за мотивами традиційної поезії. Фольклор залишається спільним знаменником усієї африканської культурної традиції. Саме тому розгляд елементів української народної творчості при навчанні мови та вивченні

культури українського народу є вкрай важливим. Зіставляючи українські казки, оповідання, пісні, чи навіть прислів'я або приказки з власними, африканець краще розуміє і сприймає прочитані чи почуті фольклорні тексти. Водночас, чужа культура «лише в очах іншої культури розкриває себе повніше та глибше» (М. Бахтін)

Сприймаючи будь-який текст, читач бере до уваги нову інформацію, вимальовує у своїй уяві цілісну картину зображуваного, оскільки «текст, з одного боку, передбачає зразок компетентності, що приходить, так би мовити, з позатекстового простору, але, з іншого боку, витворює таку компетентність за допомогою самих лише текстуальних засобів» (У. Еко). Однак в нашому випадку для адекватної рецепції такого тексту африканцем важлива проблема перекладу образної системи мислення європейця, а в даному випадку саме українця, оскільки адекватне прочитання українського народного тексту потребує дещо іншого, неафриканського «естетичного досвіду, що співвідноситься з іншою культурною традицією» (О. Киченко). Оскільки читач інтерпретує текст, опираючись також на власні знання та досвід, відбувається «інтерференція національних образів світу» (Г. Гачев), коли африканський світогляд накладається на європейський, відтак африканець інтерпретує європейський текст переважно з власної позиції. Таким чином, у прочитанні текстів європейської літератури, а особливо, фольклорних текстів, африканці зіштовхуються з рядом інших проблем, зумовлених з комунікативним значенням численних тропових форм, що функціонують у таких текстах, що потребують відповідного пояснення та додаткової уваги.

Разом з цим, поза нашою увагою не може залишитися й типологічна схожість багатьох африканських казкових сюжетів зі світовою, зокрема, слов'янською традицією (наприклад, африканська легенда про птахів і черепаха нагадує українську казку «Пан Коцький»). Зіставлення слов'янських казок з африканською міфологією та фольклором важливе для їх розуміння реципієнтами-представниками іншого народу. Перегукування на рівні мотивів, образів є свідченням не лише типологічних сходжень, але й паралельного руху процесів у різних національних культурах, засвідчуючи, що на різних континентах різні цивілізації могли аналогічно сприймати та інтерпретувати явища природи та світоутворення. Цей момент головно сприяє усвідомленню чужого та незнайомого, іншого та інакшого через подібні образи. Пізнаючи в персонажах казок подібні риси рідної фольклорної традиції, добре розуміючи духовний сенс національних народних свят, сприймаючи розповідь про таємничі та містичні сили, незвіданий та незнаний простір, читач іншої культури завдяки цьому виявляється здатним наблизитись до змістовного потенціалу тексту.

Отже, фольклорний первень виступає тим фактором, що може гарантувати виникнення необхідних точок дотику у сприйнятті українських народних текстів та української культури загалом представниками інших культур.